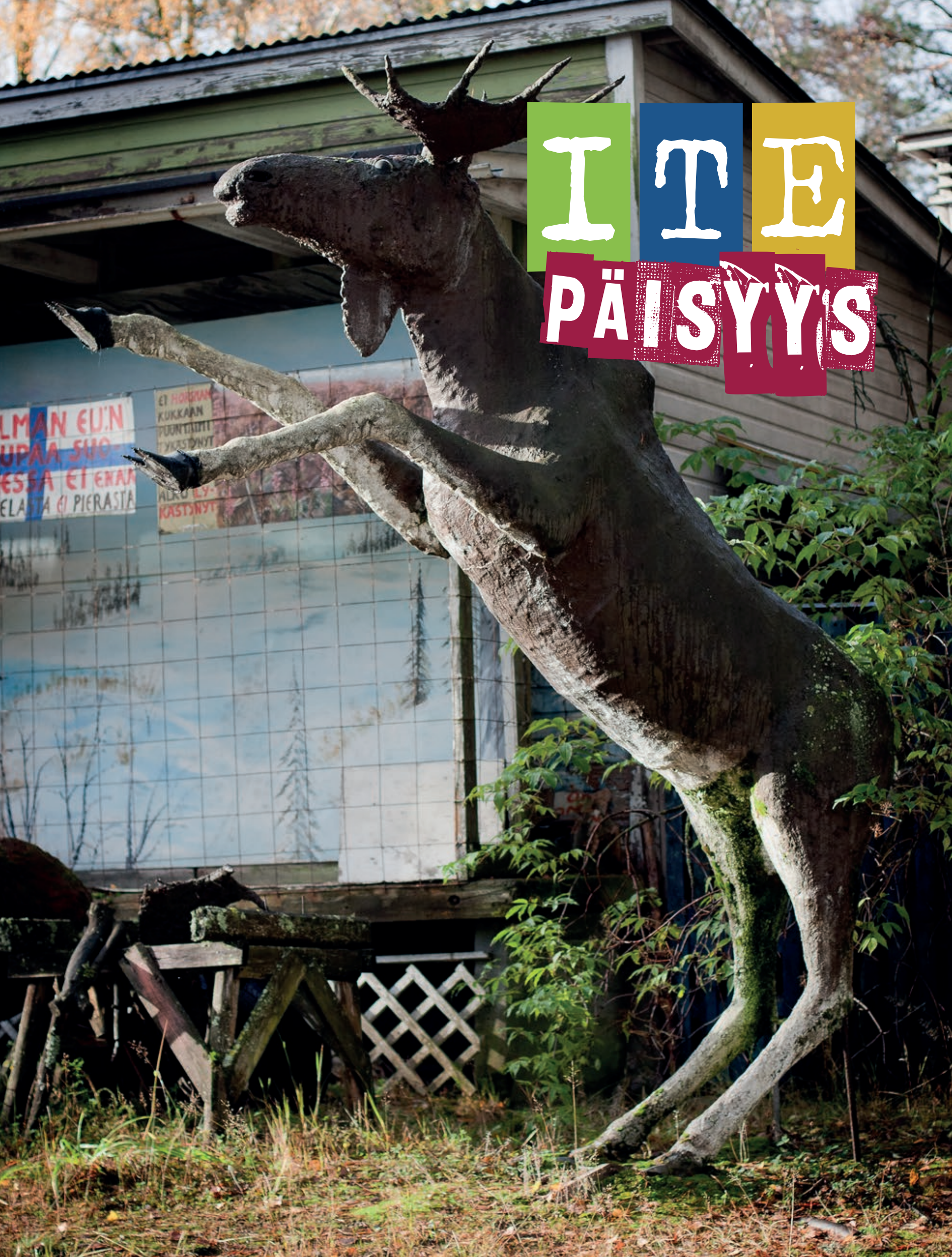

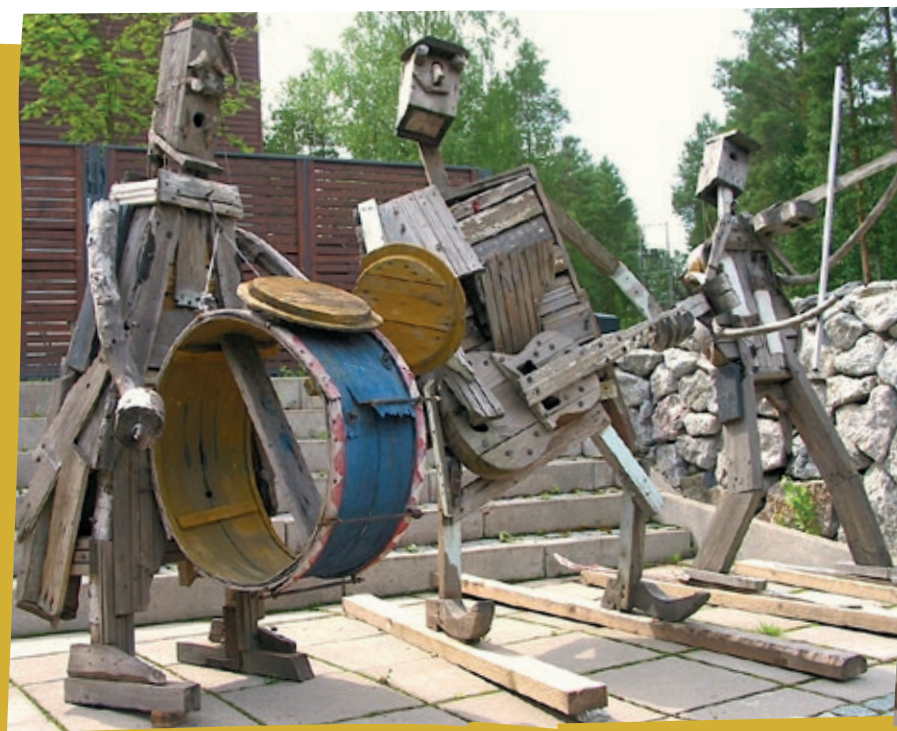
I T E

PÄISYYYS

LMAN EU'N
UPAA SUO-
ESSA EI ENÄÄ
ELÄSTÄ EI PIERASTA

EI HÖNÄN
KUKKAN
POUNTIITTI
YKSIKÖNYT
ALRO'LY-
KASTIYNT

Kuva Minna Haveri: Martti Hömppi – Trio Pönttöpäät.

Kuva Aki Paavola: Seppo Inkinen – Pispalan hahmoja.

ETSINTÄKUULUTUS

Etsimme Etelä-Savon ja Pirkanmaan itseoppineita nykykansantaiteilijoita

ILMIANNA NAAPURISI TAI ILMOITTAUDU ITE!

ITE-taide on usein tekijöidensä arjen keskelle kätkeytyvä. Siksi tarvitsemme yleisön apua ITE-taiteilijoiden löytämiseksi. Kerro vinkki meille!

Maaseudun Sivistysliitto on kartoittanut ITE-taidetta lähes kahdenkymmenen vuoden ajan eri puolilta Suomea. Nyt työ on edennyt eteläiseen Savoan ja Pirkanmaalle. Kartoituksissa etsitään, haastatellaan ja dokumentoidaan alueen omaperäisiä itseoppineita taiteentekijöitä. Esiin nostetaan myös muita paikalliskulttuurin ja maaseutuperinteen kiinnostavia ilmentymiä. Kesällä 2017 Savossa on viidentoista ITE-pihapiirin muodostama reitti avoinna kävijöille. Pirkanmaan ITE-taidetta kootaan kirjaksi sekä Miälentilat-näyttelyyn Tampereen taide-museoon ja kesäksi 2018 Työväenmuseo Werstaaseen.

ITE-taide on suomalaista nykykansantaidetta, ”itse tehtyä elämää”. ITE-taiteilijat toimivat virallisen taidemaailman reunailla tai ulkopuolella. Usein heidän koko elämäntapansa on

kokeilunhalun ja luovan innostuksen täyttämää itseilmaisua, jossa materiaaleja, tekniikoita ja ideoita yhdistellään kätevästi ja kekseliäästi. Onko juuri sinun naapurissasi tällainen omin-takeinen tekijä?

Kotisivulta www.msl.fi/ite-kartoitukset löydät lisätietoja ja linkkejä kartoituksiin. Facebookin sivuilta ITE Saimaalla ja ITE Pirkanmaalla löydät hankkeiden tuoreimmat kuvat ja kuulumiset.

ITE Saimaalla -hanketta (2016–2017) rahoittavat Leader Piällysmies ja Leader Rajupusu. ITE Pirkanmaalla -hanketta (2017–2018) rahoittaa Pirkanmaan ELY-keskus. Rahoituslähteenä on Euroopan Maatalousrahasto. Näyttely toteutetaan yhteistyössä alueen museoiden ja ITE-museon kanssa.

ITE-PÄÄKIRJOITUS

Karikatyirit tai väliin aika irvokkaatkin hahmot tanssahtelevat, lentävät, rukoilevat tai joogaavat paratiisipuutarhoissa nykykansantaiteilijoiden maailmoissa – niin Suomessa kuin eri puolilla maailmaa. Ajankohtaisiin aiheisiin otetaan kantaa ja niistä lausutaan suorat sanat – taiteen keinoin ja useimmiten myös huumorilla höystettynä. Tervetuloa nykykansantaiteen ihmeelliseen maailmaan!

Nämä nykykansantaiteilijat, joita Suomessa ITE-taiteilijoiksi kutsutaan, eivät jäljittele tunnettuja taiteilijoita tai tyylejä. Teokset muodostavat usein laajoja kokonaisuuksia ja sarjoja, kokonaisia maailmoja, joissa taiteilija vaeltaa mielikuvituksen moottorilla tai siivillä, välillä eksoottisissa puutarhoissa kirahvin selässä tai karpaasien keskellä Suomen korvessa. Maalausalustana voi olla oma keho, talon seinä, betoniveistos tai torkkupeite – asu ja tyyli ovat vapaita.

Parhaan katsojakokemuksen olen saanut vierailulla taiteilijoiden luona, juttelemassa ja kurkistamassa sitä kautta myös taiteilijoiden omiin tulkintoihin ja työskentelyprosesseihin. 1980-luvun alussa sain istuskella kokonaisen päivän amerikkalaisen **Howard Finsterin** (1916–2001) Paratiisipuutarhassa, tutkien merkittäviä teksti- ja kuvakollaaseja taiteilijan itsensä soittaessa banjoa ja kertomassa tarinoitaan meille taideopiskelijoille. Hän oli myös maalannut oman Pontiac-autonsa täyteen erilaisia kuvia ja niihin liittyviä lauseita. Kylillä käydessään se oli kuulemma hyvä keino herättää huomioita ja saada kyläläiset tietoiseksi hänen sanomastaan. Varmasti tehokasta!

Onneksi myös nykytekniikka on jo apuna ja videohaastattelut ynnä muut tallenteet voivat jakaa näitä persoonallisia taiteilijatarinoita maasta toiseen, vuosikymmeniä eteenpäin. Erityisesti **Erkki Pirtola** (1950–2016) pystyi omalla persoonallisella tavallaan dokumentoimaan videolle hyvinkin herkkien ja persoonallisten ITE-taiteilijoiden kanssa käymiään keskusteluita, joita voi nyt käydä katsomassa mm. YouTubeissa tai ITE-taiteen näyttelyissä. **Veli Granön** (s. 1960) monikerrokelliset valokuvat avaavat tarkkoja näkymiä ITE-taiteen klassikoiden koteihin ja puutarhoihin Suomessa. Näitä nykytaiteilijoiden ja

ITE-taiteilijoiden kohtaamisista katson mielelläni uudelleen ja uudelleen – aina niistä löytyy uusia ulottuvuuksia ja merkityksiä.

ITEpäisyys on näyttely, joka piirtää kuvan suomalaisesta itsepäisyydestä. Se kertoo omista maailmoista, mielikuvituksesta ja peräänantamattomuudesta. ITEpäisyys ei ole pään iskemistä seinään vaan juhlaa vapaudesta. Vapaus mahdollistaa sen, että ihmiset saavat olla juuri sellaisia kuin haluavat. Näin kertoo näyttelyn kuraattori **Veikko Halmetoja**.

Itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi on tärkeä avata erilaisia reittejä suomalaisuuteen. Maaseudun Sivistysliitto edistää toiminnassaan vastuullisuutta, moniarvoisuutta ja yhdenvertaisuutta. Itse Tehdyn Elämän ajatus tarkoittaa meille laajasti ihmisten erilaisuuden kunnioitusta sekä heidän käntensä tekojen ja työn jäljen arvostusta. Oman osaamisen ja luovuuden tunnistaminen on meille sydämen asia.

Kiitos kaikille yhteistyökumppaneillemme näyttelyiden, tutkimuksen, kartoitusten ja museotyön parissa. Suurin kiitos kuuluu tietysti itse taiteilijoille, jotka auttavat meitä muita päästämään irti rutiineista ja lähtemään mukaan taiteen kiehtovaan maailmaan.

Tervetuloa – ei pukeutumiskoodeja, ei ajattelun hierarkioita – sana on vapaa!

Helka Ketonen

Helka Ketonen pitää käsissään Maaseudun Sivistysliiton taide- ja kulttuuriryön naruja. Kulttuurijohtajana Helka vastaa sisältöjen painopisteistä, tekemisen tapojen uudistumisesta, monenlaisista yhteistoiminnan verkostoista ja siitäkin, että talous pysyy järjestyksessä.

MITEN ITE-TAIDETTA LÖYTYY?

Maaseudun Sivistysliitto on kartoittanut ITE-taidetta jo vuodesta 1998 lähtien. Ensin etsittiin omaperäistä visuaalista kansanluovuutta lehtikirjoituksin ja kääntäen kulttuuriväen puoleen. Sitten on toteutettu tiheällä kammalla alueellisia kartoituksia EU-hanketukien avulla. Yli puolet Suomesta on nyt käyty läpi. Parhaillaan on käynnissä etsinnät Etelä-Savossa ja Pirkanmaalla.

Omintakeisten tekijöiden esiin saamisessa kannanvotavia ovat ihmisten antamat vinkit. Siksi kartoituksissa julkaistaan etsintäkuulutuksia, joiden perusteella kuka tahansa voi lähettää tietoja mielenkiintoisista luovuuden ilmauksista omilla kylilläään ja seuduillaan. MSL:n hankkeissa työskentelevät kartoittajat kiertävät mahdollisimman monissa ilmiannetuissa kohteissa ja tallentavat tiedot muistiin.

MITÄ ON ITE-TAIDE?

Lyhenne ITE tulee sanoista itse tehty elämä. ITE-taiteen ilmenemismuodot ovat mitä moninaisimpia. Tunnuksomaista nykykansantaiteilijoille on itseoppineisuus ja omaperäinen kekseliäisyys, mikä näkyy niin aiheiden, tekniikoiden kuin materiaalienkin runsaana kirjona. Usein tekemisen tekniikoina ovat moottorisahaveisto, betoniveisto tai teosten koostaminen kierrätysmateriaaleista. Nykykansantaiteilijat eivät jäljittele tunnettuja taiteilijoita tai tyylejä. Teokset ovat yksilöllisiä ja ottavat usein kantaa ajankohtaisiin aiheisiin.

ITE-KOKOELMAN TARINA

Ensimmäisten ITE-taiteen näyttelyitten (Kaustinen, Kaajaani, Rauma ja Helsinki) jälkeen vuonna 2000–2001 näyttelyn valokuvaajat, mm. **Jouko Lehtola**, **Mikko Savolainen**, **Veli Granö** ja **Esko Männikkö**, lahjoittivat valokuvansa järjestäjille. He olivat toimineet dokumentoijina valtakunnallisessa ITE-kartoitusprojektissa, josta julkaistiin kirja *Itse tehty elämä*. Myös näyttelyn taiteilijat lahjoittivat kiitokseksi töitään, mm. **Martti Hömppi**, **Timo Peltonen** ja **Juha Vanhanen**. **Piispa Arseni** lahjoitti omasta kokoelmastaan **Enni Idin** ja **Elsa Soinalan** teoksia.

Tämän jälkeen kokoelmaa on kartoitettu harkiten sekä ostamalla että lahjoituksilla. Kokoelman omistaa Maaseudun Sivistysliitto, mutta se on talletettu K.H.Renlundin museolle Kokkolaan. Teoshankinnat ovat olleet viime aikoihin asti yhden ihmisen, **Liisa Heikkilä-Palon** näkemyksellisyyden varassa. Museon kumppaniksi liittyminen on selkeyttänyt kokoelmapo liittista linjaa.

Kokoelman perustan muodostavat ns. ITE-taiteen klassikot, ja kokoelmaa on täydennetty ostamalla tai ottamalla vastaan kartoituksissa esille nousseita kiinnostavien taiteilijoiden töitä. Merkittävä yksittäinen lahjoitus tapahtui 2000-luvun alkuvuosina, kun hannoverilainen lääkäripariskunta **Maija ja Volker Dallmeier** halusivat lahjoittaa lähes 40 vuoden aikana keräämänsä eurooppalaisen outsider-taiteen ja naiivin taiteen kokoelman. Kokoelma on deponoitu ITE-museolle. Myöhem-

min he tekivät uuden lahjoituksen lähes sadasta puuveistoksesta Maaseudun Sivistysliitolle.

Kokoelmaan kuuluu myös arkkiaatri **Risto Pelkosen** Tuohelan väki – huikean hienot ja kirurgin tarkkuudella tehdyt tuohiset miniatyyrihahmot, joihin liittyvät myös hauskat tarinat. Kokkolalaisen **Tyine Eskon** protestimaalauksia on saatu viime vuosina kokoelmiin, samoin **Ilmari ”Imppu” Salmisen** useita satoja ns. tikitystöitä sekä tamperelaisen **Juha Pesosen** intensiivisiä ja voimakkaita omakuvia ja joensuulaisen **Hilja Pesosen** virkattuja lippuja ja liikennemerkkejä.

ITE-taiteen pihapiirit ja taiteilijoiden kodit esitellään valokuvoin. Ne muodostavat kokoelman suuren yksittäisen kokonaisuuden. Kuvaajina ovat olleet maamme ykkösrivin valokuvaajat mm. edellä mainitun Veli Granön lisäksi **Jaakko Heikkilä** ja **Martti Kapanen**. Oman lukunsa muodostaa **Erkki Pirtolan** filmimateriaali.

ITE-museon tehtävänä on tallentaa ”kansan syvien rivien luovuutta”, ja kokoelma on sen näkyvin muoto. Taidemuotoa ja sitä kautta myös kokoelmaa on voitu helposti markkinoida julkaisujen avulla, joita on kustantanut Maahenki. Kokoelman laajuus ja kattavuus on ollut tärkeä, koska ajatuksena on luoda liikkuva museo. Yhteistyöllä yksityisten ihmisten kokoelmien sekä taiteilijoiden kanssa ITE-taiteen kokoelman arvo kasvaa.

ITE-MUSEO

SUOMALAISEN NYKYKANSANTAIKEN LIIKKUVA MUSEO

ITE-museo kokoaa ja esittelee suomalaista nykykansantaidetta eli ITE-taidetta. Museon pääpaikka on Kokkolassa, mutta se toimii valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

ITE-museon toiminta perustuu omaperäiseen malliin, jossa julkisen ja yksityisen sektorin toimijat tekevät keskenään pitkäjänteistä yhteistyötä. Julkinen taho on Kokkolan kaupunki ja yksityinen Maaseudun Sivistysliitto.

- Kokoelmien ja säännöllisen näyttelytoiminnan keskus on K.H. Renlundin museossa Kokkolassa. ITE-näyttelyitä ja tapahtumia järjestetään vuosittain myös eri puolilla Suomea ja ulkomailla.
- Kokoelma on osa ITE-museota. Teokset omistaa Maaseudun Sivistysliitto.
- MSL toteuttaa lisäksi hankkeita, joilla kartoitetaan uusia ITE-taiteilijoita ja tuotetaan julkaisuja, dokumentaatioita ja tapahtumia.

TARJOLLA TEOSLAINOJA, NÄYTTELY- JA TAPAHTUMAYHTEISTYÖTÄ

ITE-museo esittelee suomalaista nykykansantaidetta liikkuvan museon periaatteella, yhteistyössä muiden museoiden ja näyttelykeskusten kanssa. Perustana on ITE-taiteen kokoelma, museon yhteydet ITE-taiteilijoihin, uusien tekijöiden kartoitukset, hyvät dokumentaatiot sekä aktiivinen toiminta koti- ja ulkomaiden verkostoissa.

ITE-taide on ollut esillä useissa kotimaan merkittävässä taidemuseoissa. Ulkomailla on ollut näyttelyitä mm. Berliinissä, Budapestissa, Lontoossa, Moskovassa, Pariisissa, Rotterdamissa, Tallinnassa ja Pohjoismaissa.

Näyttelyiden ja -tapahtumien tuotantoon on monenlaisia mahdollisuuksia yhdessä ITE-museon ja Maaseudun Sivistysliiton kanssa:

- ITE-kokoelmasta tuotetaan teemanäyttelyitä kiertämään tai lainaksi. Näyttelyitä voidaan myös täydentää teoslainoilla taiteilijoilta tai muista kokoelmista.
- Yhteistyö eri kuraattorien kanssa mahdollistaa monipuolisten näyttelykokonaisuuksien tuottamisen
- Pitkäaikaislainoja ITE-kokoelmasta. Kokoelman teoksia on pitkäaikaisesti sijoitettuna mm. Ilomantsissa.
- Asiantuntemusta ITE-näyttelyn oheishjelmiston ja tapahtumien suunnitteluun. Suosittuja ovat olleet mm. ITE-taiteilijoiden persoonalliset opastukset ja työnäytökset sekä opastetut retket ITE-pihapiireihin.
- Museo auttaa kontaktien etsinnässä, kun työpajaan, residensiin, festivaalille tai muuhun tapahtumaan toivotaan mukaan ITE-taiteen tekijöitä.

Käyntiosoite
Pitkäsillankatu 28, Kokkola
Avoinna ti-su 11–16, to 11–18
www.kokkola.fi/museo

Tietoa ITE-taiteesta
www.itenet.fi
Some-kanavilla:
[@itetaide](https://www.instagram.com/itetaide) ja [@iteart](https://www.facebook.com/iteart)
[@ITEMuseo](https://www.youtube.com/channel/UC...)

ELINA VUORIMIES
työskentelee K.H. Renlundin museossa ITE-amanuenssina. Hän jaksaa ihmetellä, miten vaihtoehtoi-

teet kaikkine alalajeineen yllättävät hänet aina vain uudestaan ja uudestaan. Elina nauttii uuden löytämisestä ja huvittomista haasteista. Hän ei pelkää tarttua vasaraan eikä kynään.

Elina Vuorimies, ITE-amanuenssi
K.H.Renlundin museo
elina.vuorimies@kokkola.fi
puh. 044 780 94 78

RAIJA KALLIOINEN
on ITE-taiteen kestävyys-sottelija. Hän aloitti Liisa Heikkilä-Palon kanssa suomalaisen nykykansantaitteen esiin nostamisen

kaksikymmentä vuotta sitten. Asialle omistautuneesti hän etsii ITE-taiteelle kumppaneita, tukijoita ja väyliä Suomessa, ulkomailla ja viestintävälineissä. Raija työskentelee Maaseudun Sivistysliitossa kulttuurituottajana.

Raija Kallioinen, kulttuurituottaja
Maaseudun Sivistysliitto
raija.kallioinen@msl.fi
puh. 040 5636 876

ITEPÄISYYS ON LUOVUUTTA JA LUOMISVOIMAA

VOIMAKAS MAALARI KITTILÄSTÄ

Ensimmäistä kertaa ITE-museossa nähdään kittiläläisen **Reino Sipolan** (1946–2016) maalauksia. Hän oli nuorena **Reidar Särestöniemen** opissa, ja omien sanojensa mukaan oppi tältä myös juopottelun. Hän oli myös **Kalervo Palsan** hyvä kaveri. Useissa maalauksissa aiheena on poikaystävä, joka joi itsensä hengiltä vuonna 2006. Sipola testamenttasi kaikki teoksensa Kittilän kunnalle, joka on nyt lainannut niitä ITEpäisyys-näyttelyyn.

Tämä on ensimmäinen kerta, kun Sipolan maalauksia esitellään isommalle taideyleisölle. Vahva, henkilökohtainen ja maalauksellinen kokonaisuus kertoo meille ihmisydestä, rakkaudesta ja ihailusta, mutta myös erilaisuudesta ja yksinäisyydestä. Sipolaa on vaikea määritellä mihinkään taiteelliseen lokeroon, mutta joka tapauksessa hänen tuotantonsa tulee varmasti kiinnostamaan näyttelynjärjestäjiä jatkossakin.

ITEpäisyys on näyttely, joka piirtää kuvan suomalaisesta itsepäisyydestä. Se kertoo omista maailmoista, mielikuvituksesta ja peräänantamattomuudesta. ITEpäisyys ei ole pään iskemistä seinään vaan juhlaa vapaudesta. Vapaus mahdollistaa sen, että ihmiset saavat olla juuri sellaisia kuin haluavat.

ITEpäisyys-näyttelyssä nykyaide, outsider-taide ja ITE-taide lomittuvat yhteen. Mukana on myös **Kari Suomalaisen** pilapiirroksia. Vapauden teeman alla käsitellään hulluutta ja huumoria, kuolemaa ja yksinäisyyttä, köyhyyttä ja siitä selviämistä. Mukana on piruja, luurankoja ja jumalankuvia. Toisaalta näyttely kertoo kotiseudusta, maaseudusta, yhteisöllisyydestä ja ahdistavasta erilaisuuden kokemuksesta.

Urheilu ja penkkiurheilu ovat olennainen osa suomalaisuutta, samoin suomalaisen itsepäisyyden symboli potkukelk-

ka. Näyttelyssä esitellään ITE-taiteen tähtinimiä, mutta myös vähemmän tunnettuja tekijöitä. Kaikkia tekijöitä ei voi eikä pidä lokeroida: nykytaiteilija voi löytää sukulaisuutta ITE-taiteilijoiden joukosta, ITE-taiteilija voi sulautua nykyaidemaailmaan ja outsider-taiteilija voi olla hyvinkin koulutettu. Kun unohtamme liian määrittelyn, saamme enemmän vapauksia eläytyä ja kohdata teoksia ilman ennakko-odotuksia.

Kokkolassa esillä olevassa näyttelyssä on mukana 26 taiteilijaa. Se jatkaa syksyllä Joensuun taidemuseoon, jossa taiteilijamäärä kasvaa tilojen kasvaessa.

Veikko Halmetoja

Kuva **Veikko Halmetoja**: **Enni Idin** maalauksia ITE-museon sekä yksityisten lainaajien kokoelmista.

ITE PÄISYYS PAJAT

TO 6.7. KLO 11-15
ArtPark Joensuu

Seinämaalaus katu- ja ITE-taiteen hengessä

Ohjaajana taiteilija Niina Mantsinen

Yhteisötaidetta lähiluonnossa

Ohjaajana taidepedagogi Ella Törmäkoski
Paja sopii koko perheelle

Lokakuussa

Joensuun taidemuseo Onnissa
Niina Mantsisen ohjaama
ITEpäisyys-paja

VEIKKO HALMETOJA on helsinkiläinen galleristi, kuraattori ja kirjoittaja. Hän on kuraattorina kiinnostunut rakentamaan näyttelyitä, joissa yhdistyvät kuvataiteen eri lajit ja tekemisen tavat. Veikko kirjoitti pitkään kuvataidekriittikkiä Helsingin Sanomiin, mutta lopetti sen perustettuaan oman gallerian.

ITE-TAITEEN VUOSI 2017

WWW.ITENET.FI

NÄYTTELYITÄ

OULU

ITE käsillä

Pohjois-Pohjanmaan museo

16.3.–27.8.2017

Taiteilijana itseoppineiden oman tiensä kulkijoiden käsityöperustaisia teoksia eli ITE-käsityötä. Näyttely innostaa käsityötekniikoiden rohkeaan, luovaan ja taiteelliseen käyttöön. Kuraattori Minna Haverin tuore kirja Pehmeä taide nostaa esiin erilaisiin käsityötekniikoin tehtyä nykytaidetta, ITE-taidetta ja graffiteja.

KOKKOLA JA JOENSUU

ITEpäisyys

ITE-museo 18.5.–17.9.2017

Joensuun taidemuseo Onni

5.10.2017–28.1.2018

Suomalaista itsepäisyyttä ITE-taiteilijoiden ja nykytaiteilijoiden tulkitsemana. Vapauden teeman alla käsitellään hulluutta ja huumoria, kuolemaa ja yksinäisyyttä, köyhyyttä ja siitä selviämistä. Tulkintoja kotiseudusta, maaseudusta, yhteisöllisyydestä ja ahdistavasta erilaisuuden kokemuksesta. Kuraattorina Veikko Halmetoja.

PARKANO

Alpo ITE 2.6.–3.9.2017

Parkanon kaupunki

Parkanon kaupunki järjestää jo viidettä kesää eri puolille kaupunkia levittyvän ITE-puistonäyttelyn. Nyt tähtenä on kauhajokelainen ITE-taiteilija Alpo Koivumäki. Näyttelyn on koonnut entiseen kotikaupunkiinsa Arto Tuominen.

KAUSTINEN

ITE uskossa

Kaustisen kellotapuli

26.6.–28.7.2017

Dallmeiereitten lahjoituskokoelman veistoksia ja ITE-taiteen kokoelmasta maalauksia ja veistoksia.

Kaustisen kunnan Dallmeier-kokoelma

Kaustisen Kansantaiteenkeskus

Avajaiset 13.7.2017

Eurooppalaista naiivia taidetta.

PUDASJÄRVI

Muuttajat

Kirjasto ja taidehuone Pohjantähti

5.7.–31.8.2017

ITE-taiteilija Viljo Luokkanen on muuttanut takaisin lapsuutensa kotikonnuille vanhuudenpäivien viettoon, ja kirjasto pani kesäksi pystyyn hänen yksityisnäyttelynsä.

AKAA

Ympäristötaidetahtuma Näkymä

7.7.–31.8.2017

Jo 15. kerran Akaalla järjestettävän ympäristötaidenäyttely Näkymän teemana on luova osaaminen ja itse tehty elämä. ITE-taiteen lähestymistavat innoittavat myös nykytaiteilijoita. Näyttelyä luotsaavat kuraattori Pauli Ahopelto ja tuottaja Niina-Anneli Kaarnamo.

TAMPERE

Miälentilat – ITE-taiteilijoita ja hengenheimolaisia Pirkanmaalta

Tampereen taidemuseo

18.11.2017–25.2.2018

Näyttelyssä pohditaan mikä on ITE-taiteen kasvualusta; löytyykö se kansankulttuurista ja kätevydestä vai yksilöllisistä mielen syvyyksistä. Entä mikä erottaa ja yhdistää ITE-taiteilijoita ja ammattilaiskollegoita? Kuraattoreina Minna Haveri, Tapani Pennanen, Elina Vuorimies. 22.11. taidemuseossa järjestetään ITE-taiteen seminaari.

TAPAHTUMIA

HELSINKI

Rautatien tontti 9.6.2017

Mestariveistäjät Juha Käkelä, Ulla Haglund ja Trevor d'Hirondelle veistävät karhuja keskellä Helsinkiä MTK 100 -juhlassa.

ITE kivikaudessa -taideleiri

Kierikki-keskus 17.–21.6.2017

Leirillä tehdään ihmistä esittäviä veistoksia taiteilija Kari Tykkyläisen johdolla. Osa teoksista jää Kierikki-keskuksen pihapiiriin vuosien myötä rakentuvaan veistospuistoon.

ILOMANTSI

Karhufestivaali 2017 – Metsän kansaa

24.–26.8.2017

Suomen itäisen kulttuurifestivaali kutsuu monipuoliseen menoon. Karhunveiston MM-kisoissa pärhättä käyntiin 28 moottorisahaa, puru pölyä ja puut heräävät henkiin. Veistomeiningin päätteeksi vietetään Maailman suurimpia villiruokafestivaaleja. Höyryjunayhteys Joensuusta.

YMPÄRISTÖJÄ

PARIKKALAN PATSASPUISTO

Avoinna aina

ITE-taiteen keidas Suomen itärajalla on maamme tunnetuin ITE-taiteen teoskokonaisuus. Veijo Rönkkösen (1944–2010) yli 50 vuotta kestäneen taiteellisen työn tulokset, noin 560 moni-ilmeistä ja -aiheista betoni-patsasta, houkuttelevat vuosittain Patsaspuistoon kymmeniätuhansia kävijöitä ympäri maailman. Vaikutava, mykistävä ja rauhoittava on Joogatarha, veistosryhmä, jossa on 256 joogahahmoa eri asennoissa. Kesäaikaan Patsaspuisto on kukkaloistossa kylpevä puutarha, jossa polut johdattelevat patsasryhmältä toiselle.

ITE Saimaalla

Viisitoista ITE-taiteen pihapiiriä avoimena Etelä-Savossa.

ITE-TAIDETTA ESILLÄ ULKOMAILLA

ENGLANTI

Radical Craft -näyttely 2016–2017

Kansainvälinen käsityöperustaisen outsider-taiteen näyttely kiertää kahdeksalla paikkakunnalla. Suomesta on mukana Erkki Pekkarisen taidokkaita tuohiluomuksia.

RUOTSI

Mystrium

Strandverketin taidehalli

8.4.–1.10.2017

ITE-taiteilijat Alpo Koivumäki ja Kalle Ahola edustavat Suomea eläinveistoksillaan Strandverketin taidehallin toteuttamassa pohjoismaisessa outsider-taiteen näyttelyssä.

RANSKA

L'Art Brut en Finlande

Musée Création de la Franche, Bègles

14.4.–11.6.2017

Sveitsiläinen taiteenkerääjä Max E. Ammann on Korine-vaimonsa kanssa kartuttanut kansainvälistä kokoelmaansa ITE-taiteella vuodesta 2002 lähtien. Bèglesin jälkeen näyttely siirtyy vuonna 2018 Amsterdamiin.

KÄSITYÖ AUKKAA YMMÄRTÄMÄÄN IHMISYYTTÄ

Kuva Minna Haveri:
Suvio Solkio – Deep Breath.

Kautta aikojen varsinkin naiset ovat käsitelleet ilojaan ja surujaan käsityötä tehden. Käsitöiden tekeminen on ollut kodin arkeen kätkeytyvää tekemistä, ikään kuin naisten kotitöiden jatke. Neule tai ompelus on antanut oman yksityisen hiljentymisen paikan arjen keskellä. Käsitöitä tehden ei ole näyttänyt tai ollut joutilas, mutta on saanut aikaa omille ajatuksille. Näiden elämän kulkujen ja ajatusten on ajateltu tallentuneen käsityöhön, vaikka viestejä on usein ollut vaikea tulkita ja avata. Ne ovat olleet näkyviä ehkä vain tekijälleen.

Nykyisessä lankataiteessa kaikki on toisin. Käsitööt ovat jo pitkään olleet suomalaisten suosikkiharrastus, mutta 2000-luvulla käsityöharrastuksista on tullut erityisen trendikkäitä. Jopa nuorten kaupunkilaisten on katu-uskottavaa virkata julkisesti isoäidinneliöitä. Sama suosio ja vapautuminen näkyvät aikamme kuvataiteessa – niin ITE-taiteilijoiden, katutaiteilijoiden kuin kuvataideammattilaistenkin ilmaisussa. Nyt langalla voidaan tehdä näkyväksi asioita ja ottaa kantaa.

Käsityöaktivismia on käsitöiden tekeminen jonkin päämäärän hyväksi tai kannattamiseksi. Joidenkin näkemysten mukaan kaikki käsitöiden tekeminen on kannanotto kestävästä kehityksen ja pehmeiden arvojen puolesta. Aktivismiin ei siis

ITE
käsillä
16.3.–27.8.2017

ITE käsillä on Maaseudun Sivustysliiton käsityöhanke, joka innostaa käsityötekniikoiden rohkeaan, luovaan ja taiteelliseen käyttöön itseilmaisun välineenä. Hanketta ovat tukeneet Kordelinin säätiö ja Keskitien Tukisäätiö. Hankkeessa on tuotettu käsityöperustaista outsider- ja nykykansantaidetta esittelevät ITE

käsillä -näyttelyt ITE-museoon Kokkolassa 13.5.–16.10.2016 ja Pohjois-Pohjanmaan museoon Oulussa 16.3.–27.8.2017.

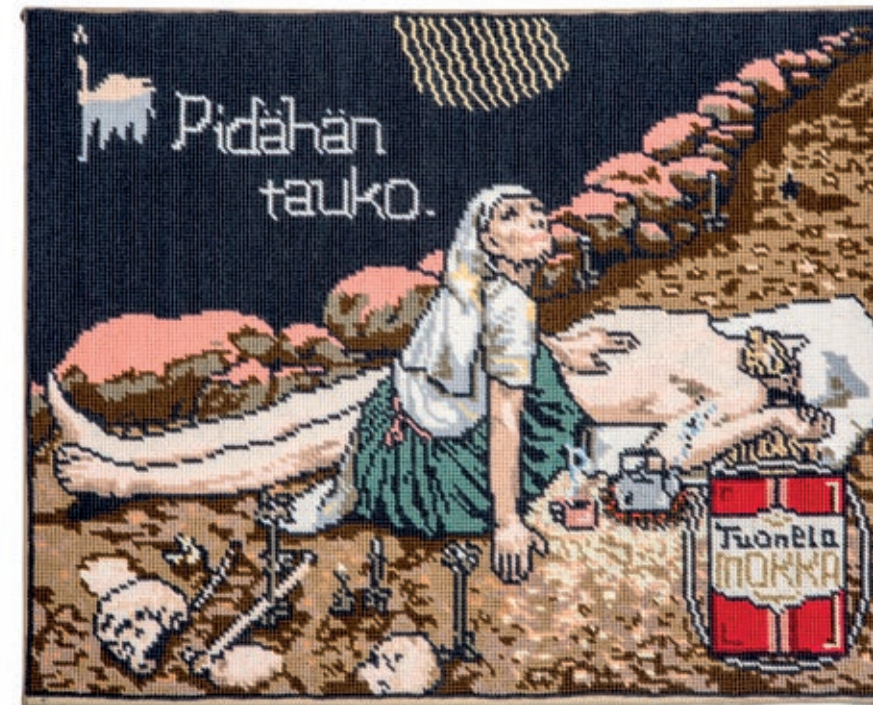
Hankkeen yhteydessä on julkaistu kuraattori **Minna Haverin** tietokirja *Pehmeä taide* (Maahenki, 2016). Runsaasti kuvitettu kirja nostaa esiin käsityöperustaista ITE-taidetta sekä muuta erilaisin lankatekniikoin tehtävää nykytaidetta.

tarvitse olla mustaa nahkaa ja niittivöitä, saati hajottavaa anarkismia. Se voi olla huomion kiinnittämistä humaaneihin arvoihin teknistyvässä ja rahavallan ohjaamassa yhteiskunnassa. Pehmeää käsityötä on totuttu pitämään feminiinisenä, naisille kuuluvana. Mehän tiedämme, että aiemmin niin miehisellä kulttuurin kentällä kaikki naiseuteen liittyvä on ollut vähemmän arvokasta. Käsityöhön on myös jyrkän hyötyajattelun näkökulmasta liittynyt paljon tarpeetonta, kaunista turhuutta. Mihin muka on tarvittu pyyheliinapitsejä tai kirjailtija liina-vaatteita? Käsityö puolustaa oikeutta kauneuteen, koristeellisuuteen, jopa sievään ja söpöön. Eikä se häpeä naisellisuutta tai vierasta tavallista arkea. Käsityö mielletään kotoisaksi. Se tulee ihmistä lähelle, usein iholle ja siinä piilee sen voima ja vaikuttavuus. Käsityö koskettaa. Se puhuu meille tunteiden ja käsien tiedon kautta. Käsityö voi tehdä maailmasta vähän humanimman, pehmeämmän, iloisemman ja kauniimman. Se ei tarkoita, että käsityö olisi pinnallista. Päin vastoin, käsityön viesti on, että ymmärrämme jotain ihmisyyden perustasta. Että puolustamme pehmeyttä kovassa maailmassa.

Minna Haveri

MINNA HAVERI on taidekasvattaja, väitellyt tutkija ja kulttuurin sekatyöläinen. Häntä kiehtovat erityisesti vaihtoehtoiset, yllättävät ja marginaaliset taiteen ilmenemismuodot. Minna pyrkii kaikessa työssään edistämään kulttuurista tasa-arvoa. Maaseudun Sivustysliitossa hän toimii ITE Pirkanmaalla -hankkeen koordinaattorina.

Kuva Minna Haveri:
Marja Ruusunen – Pidähan tauko.

Kuvat Saarijärven museo, Riia Mäkinen: Helinä Savonen – Sarja virkattuja muotokuvapatsaita.

Kuva Minna Haveri:
Johanna Seppä ja Vapaavirkkaajattaren valtaistuin.

OVET AUKI MAAILMALLE

ITE-taide kuuluu kansainvälisesti katsoen laajan outsider-taiteen käsitteen piiriin. Siihen luetaan hyvin monenlaisia taideilmaisun muotoja, joissa kyseessä on ammattitaiteen ulkopuolella syntyvä luovuus. On monia museoita ja kokoelmia, jotka ovat erikoistuneet outsider-taiteeseen. ITE-taiteilijamme ovat esiintyneet ympäri Eurooppaa monissa kansainvälisissä näyttelyissä.

Suomalaiset ITE-taiteen organisaatiot toimivat aktiivisesti alan eurooppalaisessa yhteistyöverkostossa European Outsider Art Association (EOA) pitäen huolta taidemuodon näkyvillä pysymisestä ja kumppanuussuhteista. Vuonna 2017 ITE-taidetta on esillä Englannissa, Ranskassa ja Ruotsissa.

ITE-TAITEEN KARTOITUS KÄYNNISSÄ PIRKANMAALLA

Kuva Minna Haveri:
Seppo Inkinen - Pispalan hahmoja.

Tyypillinen ITE-taiteilija on hieman varttuneempi maalaismies, jolla on tekevät kädet ja keksivä mieli. ITE Pirkanmaalla hanke haastaa totutun ITE-taiteilijakuvan ja tuo aiempaa voimakkaammin esille myös kaupunkilaisten, naisten ja nuoremman väestön omaehtoisen luovuuden. Onhan ITE paitsi taidekäsite myös ihmiskäsitys. Se on taiteellista omatoimisuutta, ryhtelijäisyyttä ja itseilmaisua korostava elämäntapa. ITE-taide ei merkitse pakoa arjesta, vaan on tekijänsä jokapäiväisen elämän keskeinen sisältö. Jos tyylin ja tekotavan sijaan kiinnitämme huomiomme itse tehdyn elämän eetokseen, ITE-taidetta löytyy kaikkialta.

ITE-taidetta on etsitty ja esitelty maassamme menestyksekkäästi jo kahden vuosikymmenen ajan. Täysi-ikäisyyden saavuttanut taidemuoto on vakiinnuttanut paikkansa taiteen kentällä ja sen esitysareenoilla. Enää ei ole kiinnostavaa hämmästellä taiteen rajoja, vaan on aika kiinnittää huomio ITE-taiteen ominaislaatuun ja ilmenemismuotoihin.

Tampereen taidemuseon Miälentilat-näyttelyssä pohditaan mikä on ITE-taiteen kasvualusta; löytyykö se kansankulttuurista ja kätevydestä vai yksilöllisistä mielen syvyyksistä. Entä mikä yhdistää ITE-taiteilijoita ja ammattilaiskollegoita? Mikä on ITEn ydin ja mistä löytyy tulevaisuuden ITE-taide?

Kesäkuussa 2018 Työväenmuseo Werstaassa avautuva suuri ITE-näyttely puolestaan tuo valokeilaan Pirkanmaan uudet, kiinnostavat ITE-löydöt.

Minna Haveri

NÄYTTELYT TAMPEREELLA

MIÄLENTILAT - ITE-TAITEILIJOITA JA HENGENHEIMOLAISIA PIRKANMAALTA

Tampereen taidemuseo 18.11.2017-25.2.2018

KURAATTORIRYHMÄ

Minna Haveri, Tapani Pennanen ja Elina Vuorimies

22.11. Seminaari ITE-taiteesta

24.11. ITE-taidepajatus klo 15.30

Työväenmuseo Werstas, kesä 2018

KURAATTORIRYHMÄ

Minna Haveri, Ulla Jaskari ja Elina Vuorimies

Kuva Minna Haveri:
Raimo Flink - Mammutti ja kaktus.

Kuva Minna Haveri:
Olli Soininen - Olli Petteijin puisto.

www.itepirkanmaalla.net

Vuosien 2017-2018 aikana Maaseudun Sivustysliiton ITE Pirkanmaalla -hankkeessa etsitään ja esitellään Pirkanmaan itseoppineita nykykansantaiteilijoita sekä muita paikalliskulttuurin ja maaseutu-perinteen kiinnostavia ilmentymiä. Tavoitteena on löytää alueelta omaperäisiä itseoppineita taiteentekijöitä ja saada kootuksi tietoa arkistoihin sekä käytettäväksi näyttely- ja julkaisu-toimintaan ja kulttuurimatkailun tarpeisiin. Kesällä 2017 Pirkanmaalla ilmiantoja jäljittää hankkeen koordinaattorin lisäksi kolme kyläkartoittajaa. ITE-taiteen alaan kuuluvaksi tunnistettuja itseoppineita taiteilijoita haastatellaan ja heidän teosympäristönsä dokumentoidaan. ITE Pirkanmaalla -hankkeen etenemistä voi lähes reaaliaikaisesti seurata www.itepirkanmaalla.net sivujen kuvablogi-osuudesta.

Kuva Minna Haveri:
Pentti Kangasaho - Klapi kylä.

MISSÄ ITE-TAIDETTA VOI NÄHDÄ?

Kartoituksissa löydettyä ITE-taidetta esitellään näyttelyissä ja julkaisuissa. ITE-museo toteuttaa säännöllisesti näyttelyitä omissa tiloissaan Kokkolassa sekä yhteistyössä eri museoiden kanssa. Pidämme yhteyttä taiteilijoihin ja tiedotamme myös heidän omista näyttelyistään.

Vuoden 2017 ITE-näyttelyiden kartta on ITePäisyys-lehden keskiaukeamalla. Lehden takakannesta löytyy ITE-julkaisujen esittelyjä. Sivustolla www.itenet.fi on tietoa ITE-taiteen ajankohtaisista tapahtumista samoin kuin Facebookin sivuilla ITE-taide, ITE Saimaalla ja ITE Pirkanmaalla.

Parhaimmillaan ITE-taide on alkuperäisessä ympäristössään, ja ITE-taiteilijoista monet ovatkin valmiit ottamaan vastaan vierailijoita. On huomaavaista kysyä etukäteen lupa vierailuun, sillä kyseessä on tekijän oma kotipiiri. Kesäksi 2017 on jo valmiiksi pyydetty vierailuluvat 15 eteläsavolaiseen kohteeseen, joista löytyy kartta sivulta www.msl.fi/ite-kartoitukset.

RAUTAPUISTO PERUSTUU KIERRÄTETYN MATERIAALIN KAUNEUTEEN

Kuvat Minna Haveri.

Hämeenkyrössä Kyröskosken kylässä kukkuu alkuke-sän käki. Männikkö lepää kumpuilevassa kansallis-maisemassa piilottaen yli neljänkymmenen vuoden taiteellisen työn.

Matti Järvenpään (s. 1936) Rautapuisto on kokonaisuus, josta löytyy lähes kolmekymmentä teräksestä, sekä käyttö- ja maatalouksesineistöä valmistettua monumentaalista taideteosta. Traktorin istuimet, palohaat, kirveenterät, sepän työkalut ja monet muut mennyttä aikaa edustavat kauniit käyttöesineet on yhdistetty toisiinsa luovalla ja katsojaa haastavalla tavalla. Vehreä mäntymetsä toimii vaikuttavana silhuettina pääosiltaan luonnostaan tummuneille teoksille. Värikkäät ja kiiltävät yksityiskohdat osassa teoksia eivät hypy silmille vaan houkuttelevat katsomaan tarkemmin.

Symboliikka on vahvaa ja runsasta, mutta teokset eivät anna liian helppoa vastausta katsojalle.

- Mä tykkään haastaa kysymään ja saada aikaan pieniä paineita, toteaa Järvenpää taiteensa luonteesta.

Rautapuiston ensimmäinen teos, keinutuoli, syntyi 1970-luvun alussa, kun Järvenpää havahtui vanhojen maatalous- ja työvälineiden kauneuteen.

- Rupesin kerään noita sepän käden tuotteita ja niitä rupes oleen niin paljon, että mä aloin niitä sitten sovittelen, kertoo Järvenpää Rautapuiston lähtökohdista ja lisää, kuinka hän pitää esineistön runsaudesta. Alkujaan puisto toimi Järvenpään omien

sanojen mukaan konepuistona, mutta hiljalleen jako selkeytyi.

- Tossa toisella puolella on toi harrastepuoli, toteaa Järvenpää esitellessään keräilyarteitaan, joiden joukossa on vaikuttava määrä autoja, mainoskylttejä ja työkoneita. Rautapuistoa komistaa ennen ensimmäistä maailmansotaa valmistettu surmanajopallo, kaikki muu on hänen itse suunnittelemaa ja valmistamaa.

JÄRVENPÄÄLLÄ ON SELKEÄ ASENNE OMAAN TEKEMISEEN

- Enemmän järkee kuin rahaa esineiden löytämiseen, enemmän aikaa siihen löytämiseen. Runsauden ylistys toistuu myös alueen kahdessa muussa kokonaisuudessa: korkeassa ladossa, jonka sisällä roikkuu satoja kahvipannuja ja aitassa, jonka ulkoseinät on koristeltu kymmenillä lettupannuilla. Työnsä Järvenpää luonnostelee ainoastaan mielessä.

- Mä vien tiedon, taidon ja materiaalin tänne mieleen ja saan sieltä hakattua kaiken näkyväksi.

Taiteilijan omien sanojen mukaan puiston pääteos on vuosien 1980-1987 aikana valmistunut Konflikti-teos.

- Se on niin onnistunut, että se kannustaa edelleen tekemään, toteaa Järvenpää rauhallisella ylpeydellä.

Lauri Seppä

ITE Pirkanmaalla -hankkeen kyläkartoittaja

ITE-NYT?

KUVATAITEILIJAJA AMMENTAA ITE-TAITEESTA

MIKKO KALLIO on Tampereen ammattikorkeakoulusta valmistunut kuvataiteilija. Tänä kesänä hänen teoksiaan voi nähdä Joutsassa Haihatuskeskuksen kesänäyttelyssä. Kallio työskentelee syyskuuhun 2017 saakka sivutoimisena kyläkartoittajana ITE Pirkanmaalla -hankkeessa. Hän on ollut kiinnostunut ja inspiroitunut ITE-taiteesta ja kansainvälisestä outsider-taiteesta opiskeluajoista alkaen.

- Keskipertoa raamepi, suora ja henkilökohtaisesta intohimosta lähtevä kuva on aina kiehtonut minua. Se on tarjonnut vaihtoehtoisia näköaloja ja tärkeimpänä asiana idean rajattomista mahdollisuuksista. Kallio kertoo. - 2000-luvun alussa matkustin Intiaan

haastattelemaan **Nek Chandia** ja myös piirsin hänen veistospuistossaan. Niihin aikoihin puolileikkiläni harmittelin sitä, että olin käynyt taidekoulun ja siksi nykytaiteen uunissa ”pilattu” potentiaalinen ITE -taiteilija. Nykyään ajattelen, että koulutus antaa vain lisää eikä vie pois, ja taiteilijahan on vapaa työskentelemään ”ITEmäisesti” tai enemmän nykytaiteeseen päin kallistuen tai siltä väliltä, Kallio kuvailee.

Kallio hakeutui Oriveden Opiston kuvataidelinjalle 90-luvun alussa, koska oli kuullut, että **Erkki Pirtola** olisi siellä opettajana koko vuoden.

- Pirtola esitteli meille monia ITE-taiteilijoita jo ennen kuin termiä oli olemassa. Sekä muitakin taiteen reuna-alueiden tekijöitä. Esimerkiksi **Alpo Jaakolan** luona vierailu ja patsaspuiston näkeminen oli minulle tärkeää. Myöhemmin pääsin Pirtolan mukana tapamaan **Elis Sinistöä** hänen ”Villa Mehuunsa”, ja vierailu hänen runollisessa maailmassaan oli vaikuttava, muistelee Kallio.

Hän näkee ITE-taiteen edelleen aika erillään muusta kuvataiteen kentästä.

- Moni tekijöistä sopisi samoihin näyttelyihin ns. ammattitaiteilijoiden teosten kanssa. Sekoittamista on alkanut tulla, mutta hitaasti, hän toteaa lopuksi.

ITE-TAIDE VIENTIKÄRJEKSI

LIISA HEIKKILÄ-PALO on jäänyt eläkkeelle sekä Maaseudun Sivustysliitosta että Maahenki-kustantamosta. Hän ehti johtaa suomalaisen ITE-taiteen kartoitusta vuosikautia tehden sitä samalla tunnetuksi niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Hän on ollut moottorina, kun ITE-taiteesta on luotu kulttuuribrändi.

Tästä huolimatta hänen mielestään ITE-taide on yhä liian eristäytynyt nykytaiteen muusta kentästä. ITE-taiteilijoita ei paljon näe nykytaiteen katselmuksissa.

- Kyllä minua aina välillä mietityttää olemmeko itse syällisiä tähän. Onko MSL pitänyt ITE-taiteesta liian tiukasti kiinni ja näin estänyt sen haaroittumisen ja kasvun, Heikkilä-Palo pohtii.

Aivan näin synkkä tilanne ei tietenkään ole. Heikkilä-Palo on itsekin ollut tekemässä lukuisia näyttelyitä, joissa nykytaiteilijat ja ITE-taiteilijat kohtaavat samoissa taidemuseonäyttelyissä.

Niistä hän nostaa kohokohdaksi ja erityiseksi onnistumiseksi Keravan taidemuseossa 2010 järjestetyn Puumorsian ja metsän häät. Näyttelyssä nähtiin sulassa sovussa nykytaiteen railakkaita veistäjiä ja ITE-taiteen kovimpia tekijöitä.

Toinen asia, josta Heikkilä-Palo on huolissaan, on kansainvälinen toiminta.

- Uskon, että Euroopassa olisi kiinnostusta ITE-taidetta kohtaan edelleen, tässä olisi paljon mahdollisuuksia. Tekemällä vaihtonäyttelyitä voisimme saada myös Suomeen esille kansainvälistä outsider-taidetta, hän pohtii.

- Mutta tämä on positiivinen haaste. Paljon tekemistä riittää, kenttää on ja mahdollisuuksia, Heikkilä-Palo sanoo lopuksi.

Veikko Halmetoja

ITE-TAITEEN KIRJASTO ON KOMEA

ITE-taiteen maakunnallisten kartoitusten yhteydessä Maaseudun Sivistysliitto on julkaissut ITE-taiteen vuosikirjoja. Maahengen kanssa toteutetut kirjat luovat peruskirjaston alan toiminnalle. Ne esittelevät tekijöitä ja teoksia eri puolilta Suomea.

Kartoitus- ja tutkimustyötä on Suomessa tehty poikkeuksellisen systemaattisesti alue alueelta. Edelleen on kuitenkin maakuntia, joissa kartoitusta ei ole tehty, eikä vuosikirjaa julkaistu eli sarja jatkuu. Vuosikirjan rinnalla alueiden ITE-taidetta on esitelty myös komeissa näyttelyissä.

Kriitikko **Otso Kantokorpi** on kirjoittanut ITE-taiteen vuosikirjoista näin: ”Vallankäyttö ja määrittelyvallan käyttö – varsinkin kun on kyse taiteesta, merkityksellistämisen prosessista par excellence – on aina syytä kartoittaa ja tunnistaa. Sitten sitä voi alkaa arvioida.

Hyvin tätä työtä on tehty, eikä näihin kirjoihin oikeasti edes kyllästy. Taidekäsityksemme on laajentunut ja demokratisoitunut.”

Kirjojen merkitystä tulevalle tutkimustyölle ei voi liioitella. Monet kirjoihin dokumentoiduista ITE-ympäristöistä ovat jo saaneet kokea ajan hampaan pureman ja ne eivät ole enää entisessä loistossaan. Usein tähän on syynä taiteilijan kuolema. Vuosikirjojen kautta pystyy siis sukeltamaan nyt jo menetettyihin maailmoihin. Ajan saatossa niistä kasvaa kiinnostava vertailuaineisto suhteessa aina kulloiseenkin tunnettuun nykykansantaiteeseen.

ITE-TAITEEN VUOSIKIRJAT

ITE rajoilla, 2001, päätoimittaja Seppo Knuuttila
 ITE käsillä, 2003, päätoimittaja Seppo Knuuttila
 ITE paikalla, 2004, päätoimittaja Seppo Knuuttila
 ITE lakeuksilla, 2006, päätoimittaja Lauri Oino
 ITE korvessa, 2007, päätoimittaja Pirjo Immonen, Elina Vuorimies
 ITE jokivarsilla, 2008, päätoimittaja Lauri Oino
 ITE vaaroilla, 2010, päätoimittaja Seppo Knuuttila, Minna Tuuva
 ITE keskellä, 2010, päätoimittaja Marjo-Riitta Simpanen
 ITE kaakossa, 2013, päätoimittaja Minna Haveri
 ITE Lapissa, 2014, päätoimittaja Minna Haveri

ITE-TAITEEN TEEMAJULKAISUT

ITE hengessä, 2006, päätoimittaja Seppo Knuuttila
 ITE Art in Finland, 2011, päätoimittaja Seppo Knuuttila

Osa vuosikirjoista on jo loppuunmyyty, eli niihin pitää tutustua kirjastoissa. Suurinta osaa saa kuitenkin vielä Maahengen verkkokaupasta www.maahenki.fi.

ITEPÄISYYS-JULKAISU

TOIMITUSKUNTA: Veikko Halmetoja, Raija Kallioinen, Helka Ketonen, Minna Haveri, Elina Vuorimies

TAITTO: Marko Mäkinen | KANNEN KUVA: Veli Granö – Ensio Tuppuraisen Hirvi

JULKAISIJA: Maaseudun Sivistysliitto (2017). Julkaisu liittyy K.H.Renlundin museon, Joensuun taidemuseo Onnin ja Maaseudun Sivistysliiton toteuttamaan ITEpäisyys-näyttelyyn ja kertoo ITE-taiteen kohtaamisen mahdollisuuksista eri puolilla Suomea itsenäisyden juhluvuonna 2017.

